

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЭКОНОМИКА
ЖАНА КОММЕРЦИЯ МИНИСТРЛИГИ**

Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигинин ишинин 2023-жылдагы жыйынтыктары жана 2024-жылга карата пландары

**Экономика жана коммерция
министринин биринчи орун
басары Ч.С. Сейитов**

2024-ж. 30-январы

МАКРОЭКОНОМИКАЛЫК КӨРСӨТКҮЧТӨР

Экономикалык өсүш

Январь-декабрь

2023-ж. 106,2 %

2023-ж. январь-декабрь айларында экономика секторлорунун өсүү темптери (ДКН боюнча), %

Өнөр жай
102,7%

Курулуш
110,3%

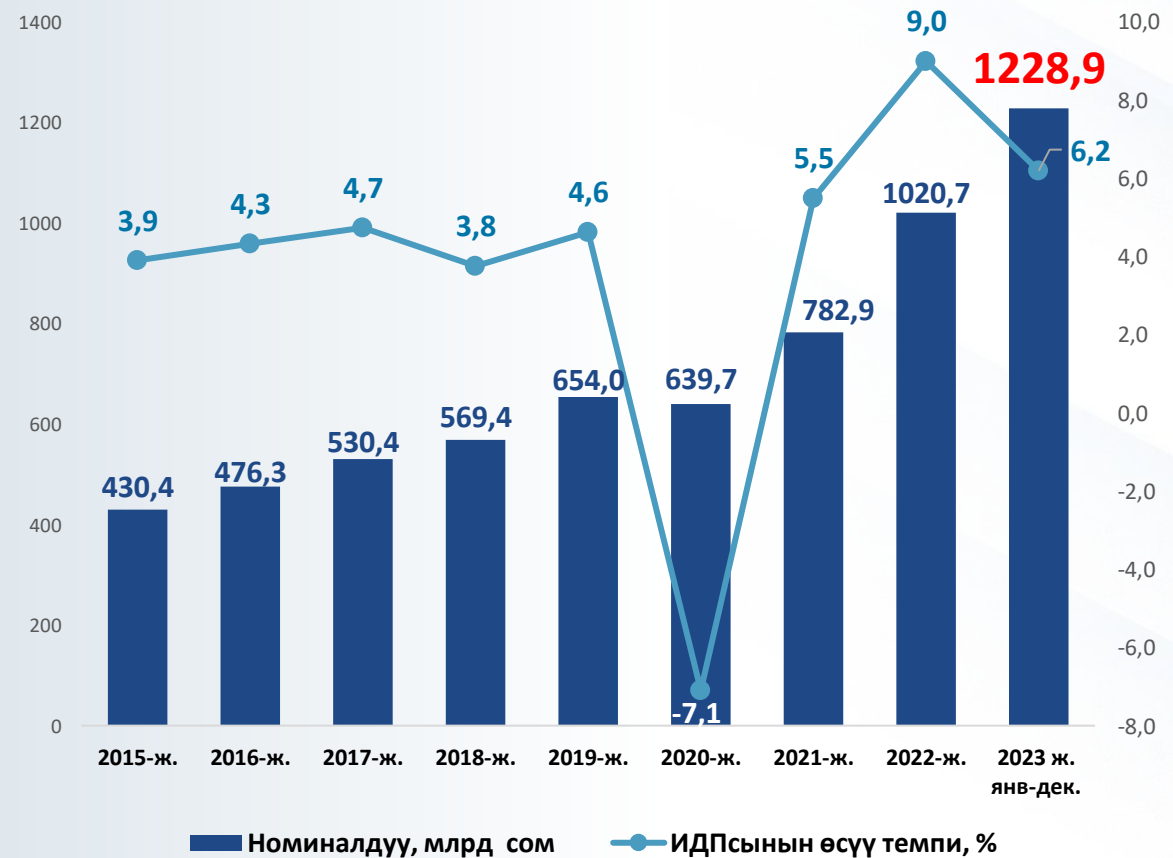

Айыл чарба
100,6%

Кызмат көрсөтүү
106,2%

2015-2023-жж. ИДПнын өсүү динамикасы

МАКРОЭКОНОМИКАЛЫК БАШТАПКЫ ШАРТТАР ЖАНА ЖЫЙЫНТЫКТАР

2023-жылга карата
Министрлер Кабинети менен
Улуттук банктын биргелешкен
билдирүүсү кабыл алынды

2023-жылы ИДП 1 228,9 млрд
сомду же 6,2 пайызга өстү.
инфляциянын деңгээли 7,3
пайызды түздү

2023-жылга Министрлер
Кабинетинин деталдуу иш-
чаралар планы кабыл алынды

Экономикалык жөнгө салуу чараларын

Өсүштүн маанилүү шарттары

1.

Салыктык түшүүлөр 296,5 млрд сом:

185,0 млрд сом

салыктык саясатынын төлөмдөрү

111,5 млрд сом

бажы саясатынын төлөмдөрү

2.

Инфляциянын деңгээли – 7,3 % түздү.

3:

28,3 млрд.сом

(Мамлекеттин үлүшү бар акционердик коомдордун кирешеси)

16,8 млрд.сом

(дивиденд)

4,1 млрд.сом

(Мамлекеттик ишканалар)

Экономикалык өсүшкө дем

33 ченемдик
укуктук
актылар кабыл
алынган,
алардын
ичинде:

Чакан ишкерликтин субъекттерине
колдоо көрсөтүү

Жагымдуу салык жана бажы
климатын түзүү

Баткен жана Ош облустарын калыбына
келтирүүгө жана өнүктүрүү

Ак-ниет атаандаштык үчүн шарттарды
түзүүгө жана экономиканын көмүскө
жагын кыскартуу

Инвестицияларды тартууга дем берүү
үчүн жагымдуу шарттарды түзүү

БИЗНЕС-ЧӨЙРӨНҮ ЖАКШЫРТУУ

Бизнести
өнүктүрүүгө,
капиталды
киргизүүгө жана
инвестицияларды
тартууга
шарттарды
түзүүдө:

2026-жылга чейин КРда бизнести өнүктүрүү Программасы бекитилди.

100 даана бизнес долбоорлордун шаблондору иштелип чыкты.

"Санариптик көчмөн" статусун берүү үчүн өлкөлөрдүн саны кеңейтилди.

Креативдүү индустриялар паркы түзүлдү.

Монополияга каршы саясат тармагында

- “Бааларды түзүү жөнүндө” КР Мыйзамы кабыл алынды (2023-ж. 08.09. № 455).

- 2023-жылдын сентябрында КР ЭКМги тарабынан социалдык маанидеги товарларга бааларды мамлекеттик жөнгө салуу киргизилген:

буудай нанына
(биринчи
сорттогу ун)

көмүргө

Өнөр жай тармагында

ИШКЕ КИРГЕН ИШКАНАЛАР

2023-жылга карата **14 ИРИ ИШКАНА АЧЫЛДЫ**
ЖАЛПЫ ИНВЕСТИЦИЯ **18 МЛН АКШ ДОЛЛ.**
2400 ЖУМУШ ОРУН ТҮЗҮЛДҮ

КУРУЛУШ
МАТЕРИАЛ
ЧЫГАРУУ

4

ТАМАК-АШ
КАЙРА
ИШТЕТҮҮ

4

ТИГҮҮ ТАРМАГЫНДА

2

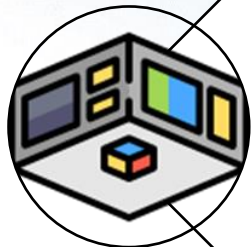
ТОО КЕН
ТАРМАГЫНДА

4

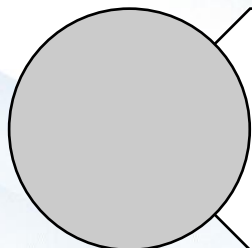
Жеңил өнөр жай тармагында

Екатеринбург шаарындагы
ИННОПРОМ 2023 “Туруктуу
өндүрүш: жаңылануу
стратегиялары” эл аралык аянтчага
катышуусу уюштурулду

"Biopharma BV" компаниясынын
ортосундагы “Өмүр жөнүндө
илимдердин индустриалдык
паркы” инвестициялык келишим
жактырылды

"Глобал Гармент" - кийим жана
трикотаж тигүү ишканасы ачылды
(400 жумуш орун түзүлдү)

Инвестициялардын көлөмү 1,0
млн АКШ долл.:

- 0,2 млн АКШ долл. USAID
Фондунан;
- 0,8 млн АКШ долл. – жеке
инвестициялар.

Региондорду өнүктүрүү багытында

Администрациялык-аймактык реформаны жүргүзүү тууралуу КР Президентинин Жарлыгы кабыл алынды.

Баткен облусундагы куралдуу кагылышуунун кесепетинде жабыр тарткан компенсациялоонун тартиби бекитилди (149 087 716 сом).

(94 субъект) ишкердик субъекттерине 901,9 миң сом суммасында салыктары эсептен чыгарылды.

Жалал-Абад жана Каракол шаарларын өнүктүрүү боюнча иш-чаралар өткөрүлдү (2 млрд сом каражат бөлүндү).

Өзгөчө статуска ээ болгон айрым чек ара аймактарынын тизмесине 132 айыл жана 10 участок киргизилди.

Интеграция жана эки тараптуу кызматташтык

ЕАЭБ координациялоо

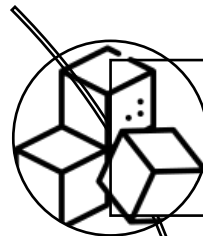

66 отурум

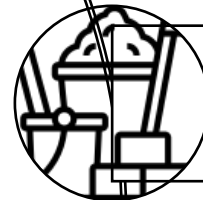

770 акт кабыл алынды

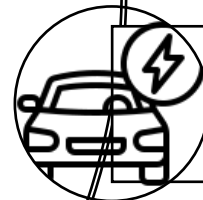
Төмөнкүдөй актылар кабыл алынды:

чийки камыш кантына 50 миң тоннадан ашпаган өлчөмдө;

мамлекеттик маанидеги имаратты куруу жана жабдуу үчүн ташылып келинүүчү товарлардын тизмесине карата;

электр кыймылдаткычтары бар автотранспорт каражаттарынын айрым түрлөрүнө 10 миң бирдик өлчөмүндө;

3,5 миң тоннадан ашпаган көлөмдө эт азыктарын өндүрүүдө пайдалануу үчүн арналган бодо малдын этине карата.

Тышкы жардамдар тармагында

Кыргыз-Азербайжан өнүктүрүү фонду (25 млн АКШ долл.)

Түрк инвестициялык фонду (500 млн АКШ долл.)

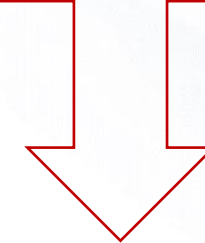

БАЭ менен биргелешкен холдинги (100 млн АКШ долл.)

"Кыргыз Республикасында турак жайды каржылоо" долбоору боюнча КР жана Сауд Өнүктүрүү фондунун ортосунда Кредиттик макулдашуу жактырылды (100 млн АКШ долл.)

“ГИК” ААК

902 үй-бүлө 1,7 млрд сом суммасында турак жай менен камсыз болду (Германиялык өнүктүрүү банкы аркылуу аймактык каржылоо)

Соода саясаты тармагында

2023-2026-жылдарга Кыргыз Республикасында электрондук коммерцияны колдоо жана өнүктүрүү боюнча Программа бекитилди.

Кытайда, Өзбекстанда, Түркияда соода өкүлчүлүктөрү ачылды.

“Кыргыз Экспорт” экспортту өнүктүрүү жана илгерилетүү боюнча борбору түзүлдү.

Stores.kg - B2C маркетплейси,
Wildberries, Ozon, Amazon, Alibaba ж.б.

“Түштүк коридор”

Соода өкүлчүлүктөрүнүн иш-аракеттери

“ЭКСПО Кытай – Евразия 2023” көргөзмөсүнүн алкагында:
– 500 млн сомго табигый балды экспорттоого келишим түзүлдү;
– 20 000 тонна балык продуктуларын экспорттоого келишим түзүлдү;
– 100 000 тонна эт жеткирүү боюнча келишим түзүлдү.

1000 тонна картошка жеткирүү боюнча келишимдерге кол коюлду.
2023-жылдын 2-декабрында 22 тонналык биринчи жүк Ташкент шаарына жеткирилди.

Жаңгакты жана анын маңызын экспорттоо боюнча сүйлөшүүлөр жүргүзүлүүдө жана жаңгакты сатып алуу контракттары даярдалып жатат.

Жашыл экономика тармагында

Атайын тариф белгиленген

23 кВт чейин – 1кВт/с. 287 тый.
23 кВт кийин – 1кВт/с. 340 тый.

2024-2025-жылдарга
электромобилдерге
импорттоо боюнча
тарифтик жеңилдиктер

Бишкек ш. 50 кубаттоочу
станциялар орнотулду

Жашыл долбоорлорду
каржылоонун улуттук
механизми

Товарларды жана
таңгактарды
өндүрүүчүлөрдүн жана
импорттоочулардын
кеңейтилген жоопкерчилиги
институту киргизилди

Адал индустриясы тармагында

«Адал-индустрияны өнүктүрүү борбору» мамлекеттик мекемесинин базасында Техникалык Комитет (ТК 36) түзүлдү.

---

10 млн сом өлчөмүндө финансылык каражат бөлүүнү киргизген, анын ичинене 1 млн бөлүндү.

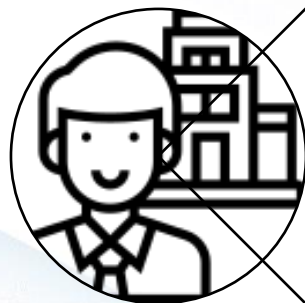

2023-2027-жылдарга адал туризмди өнүктүрүү Концепциясы жана 2023-2027-жылдарга адал-индустрияны өнүктүрүү Концепциясы бекитилди.

Финансы рыногун жөнгө салуу жана көзөмөлдөө тармагында

1655
юридикалык
жана жеке
жактар ишин
жүзөгө ашырат

1761
лицензия/каттоо/
сертификат/
күбөлүк берилди

Финансылык рыноктун
субъекттери тарабынан
салыктар төлөндү:

- топтолуучу пенсиялык фонддор - 802,2 миң сом;
- камсыздандыруу уюмдары - 123,1 млн сом;
- ломбарддар - 69,7 млн сом;
- виртуалдык активдер кызматын көрсөтүүчүлөр - 72,5 млн. сом;
- оюн-зоок иши - 84,2 млн.сом.

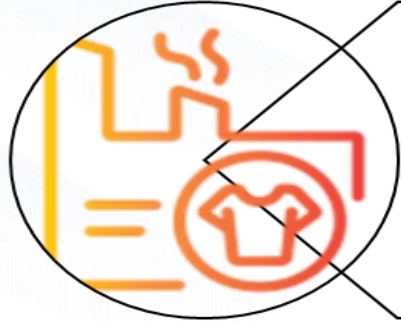
2024-жылга пландар:

ӨНӨР-ЖАЙ МОДЕРНИЗАЦИЯЛОО

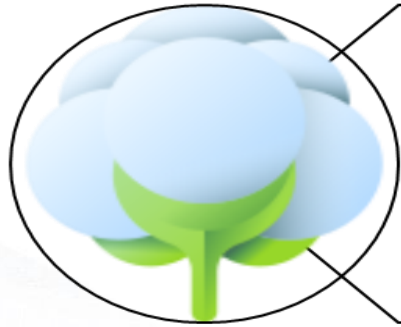
- **Кыргызиндустрия**
ачык акционердик коому **1 млрд сом**
- **Майлуу-Суу**
лампа заводу **1 млрд сом**
- **Кыргыз Петролеум Компани** **410 млн АКШ долл**
нефтини кайра иштетүү
- **Джунда** **519 млн АКШ долл**
мунайды кайра иштетүү
- **БШЗ** **41 млн АКШ долл**
Бишкек штамп заводу
- **Азия сталь** **3,3 млн АКШ долл**
металл иштетүү

2024-жылга пландар: Жеңил өнөр жай тармагында

Чүй облусундагы “Текстиль – тигүү өндүрүшү үчүн технополис” долбоорунун өнөр жай зонасында 2 объектини ишке киргизүү;

сезондо 12,0 миң тонна пахта буласын чыгаруу үчүн пахта тазалоочу заводдун өндүрүшүн ишке киргизүү;

Бишкек жана Ош шаарларында “Зергерчилик өрөөнү” соода зонасын ачуу

2024-жылга пландар:

Бизнестик чөйрөнү өнүктүрүү

- лицензияларды жана уруксат берүүчү документтерди электрондук форматта берүүнү киргизүү;

- мамлекеттик контролдоочу органдардын ишин баалоо механизмин иштеп чыгуу;
- лицензиялардын жана уруксаттардын жаңы түрлөрүн киргизүүгө мораторий киргизүү;

- креативдүү индустрияны өнүктүрүүнү эске алуу менен КР шаарларында креативдүү кластерлерди өнүктүрүүнүн планын иштеп чыгуу;

2024-жылга пландар:

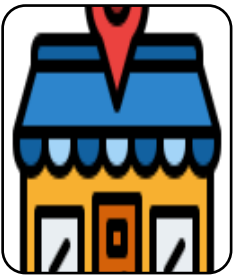
Соода саясаты тармагында:

Россия Федерациясына, Турция Республикасына, Иран Ислам Республикасына, Европа Биримдигине жана башка мамлекеттерге каттамдарды иштеп чыгуу;

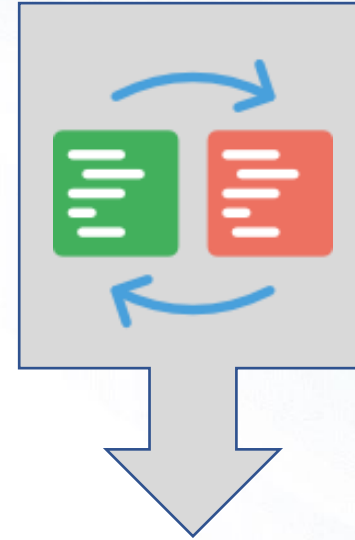

Электрондук коммерция паркын куруу боюнча долбоор ишке ашырылып баштады.

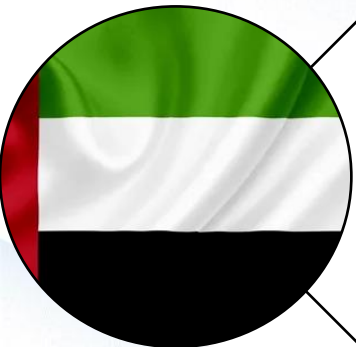
Өзбекистан Республикасында “Термез” эл аралык соода павильонун түзүү.

Салык саясаты тармагында

жаңы жабдууларды колдонууда анын ичинде лизинг бүтүмү боюнча, ири инвестициялардан түшкөн пайдага салыктын нөлдүк ставкасын киргизүү боюнча КР Салык кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунуш киргизүү.

2024-жылга пландар: Тышкы жардамдар тармагында

“Абу-Даби Кыргыз
Инвестмент” ачык
акционердик коомун
ишке киргизүү (100
млн АКШ долл.).

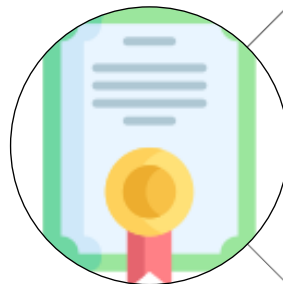

Түрк Инвестицилык
Фондун ишке
киргизүү (500млн
АКШ долл.).

Техникалык жөнгө салуу жана метрология тармагында

эт адал-паркын курууга
инвестор менен келишим
түзүү;

сертификацияланган адал-
продукция үчүн байкоо
жүргүзүүнүн маалыматтык
системасын иштеп чыгуу;

“Стандартташтыруу жөнүндө”
КР Мыйзамынын долбоорун
иштеп чыгуу.

2024-жылга пландар: Стратегиялык өнүктүрүү тармагында

Электромобилдерди куроо жана кубаттоочу түзүмдөрдү өндүрүү боюнча «Chongqing Changan Automobile Company Limited» менен биргелешкен ишкана түзүү

жашыл” долбоорлорду баалоо үчүн инструменттерди жана көрсөтмөлөрдү караган “жашыл” таксономия долбоорун иштеп чыгуу;

Бишкек – Каракол, Бишкек – Ош автомагистралдары боюнча жана шаарлар аралык жолдорду бойлой, өзгөчө популярдуу туристтик маршруттар боюнча 100 бирдиктен кем эмес электр заряддоо станцияларын орнотуу.

Региондорду өнүктүрүү саясаты тармагында

өзгөчө статуска ээ болгон айрым чек арага чектеш аймактарынын 2024-2025-жылдарга социалдык-экономикалык өнүгүүсү жөнүндө КР Министрлер Кабинетинин иш-аракеттер планынын долбоорун иштеп чыгуу;

Ош, Жалал-Абад, Баткен облустарында “Бир айыл – бир продукт” (ОСОП) окуу – логистикалык борборлорун түзүү.

**Көңүл
бурганыңыздарга
рахмат!**